

Állásfoglalás határon átnyúló követelésvásárlás feltételei fennállásának megítéléséről

I. TÉNYÁLLÁS

A Kérelmező követelésvásárlási tevékenységre is engedéllyel rendelkező, hitelintézeti csoportba nem tartozó pénzügyi vállalkozás. Kérelmezőnél felmerült a követelésvásárlási tevékenység oly módon történő kiterjesztésének lehetősége, hogy más EGT államban illetőséggel rendelkező adósokkal (**Külföldi Adósok**) szemben fennálló lejárt, NPL követeléseket egy Csehországban bejegyzett hitelintézettől vásároljon meg. A Kérelmező ezen tervezett követelésvásárlási tevékenységét – amennyiben ennek jogszabályi lehetőségei fennállnak – olyan átruházási és engedményezési szerződéssel kívánja megvalósítani, amely Magyarországon, magyar jog alatt kerülne megkötésre, magyarországi pénzügyi teljesítés és a magyar bíróság illetékességének kikötése mellett. A szerződések nyilvántartása és azok kezelése (ideértve különösen a szerződésekre vonatkozó kockázatkezelést, hitelbiztosítást, illetve egyéb menedzsment döntéseket) szintén Magyarországon valósulna meg, azonban a követelések érvényesítését célzó jogi eljárások megindításával a Kérelmező a külföldi adós lakóhelye/székhelye szerinti ügyvédi irodát bízna meg.

II. JOGKÉRDÉS

Kérelmező jelenlegi engedélye (követelésvásárlás) alapján megengedett-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, hogy egy Csehországban bejegyzett hitelintézettől Külföldi Adósokkal szemben fennálló lejárt, NPL követeléseket vásároljon üzletszerűen?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

III.1. A követelésvásárlási tevékenység végezhetősége

A Kérelemben felvázolt tényállás és a hozzá kapcsolódó jogkérdés vonatkozásában mindenekelőtt a Hpt. alkalmazhatóságát, illetve a határon átnyúló tevékenység megállapíthatóságának feltételeit kell vizsgálni a hatályos jogszabályok alapján.

A Hpt.-nek a Kérelemben is hivatkozott 1. § (1) bekezdés a) pontja értelmében e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviseleti tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra. Az MNB következetesen képviselt, a Hpt. hivatkozott rendelkezésén alapuló álláspontja szerint amennyiben egy pénzügyi szolgáltatási tevékenység végzésének *bármely eleme* Magyarország területén valósul meg, úgy e tevékenységre a Hpt. vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A határon átnyúló szolgáltatás fogalmát a 6. § (1) bekezdés 38. pontja a következők szerint határozza meg: „olyan pénzügyi, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtása, amikor a szolgáltatás nyújtása nem a szolgáltatást nyújtó pénzügyi intézmény székhelyével, telephelyével, főirodájával, fióktelepével azonos országban történik, és a szolgáltatást igénybe vevő ügyfél telephelye, lakóhelye (lakcíme) sem abban az országban van, amelyben a szolgáltatást nyújtó pénzügyi intézmény székhelye, telephelye, főirodája, fióktelepe.”

A fentiekből kitűnően a határon átnyúló szolgáltatás megvalósulásának két konjunktív feltétele van, melyek a jelen tényállásra vetítve a következők:

- a szolgáltatás nyújtása nem a Kérelmező székhelyével, főirodájával azonos országban, azaz Magyarországon történik, és
- a követelését értékesítő jogosult székhelye (lakcíme) sem Magyarországon van.

Ahogy a Kérelemből is kitűnik, a másodikként említett ismérv a tényállás szerint kétséget kizáróan megvalósul, hiszen az előzetes tervek szerint az EGT tagállamában (jelen esetben Csehországban) székhellyel rendelkező – azaz külföldi – hitelintézettől történne az üzletszerű követelésvásárlás, továbbá az adósok illetősége is a tényállás alapján külföldi.

Az elsőként említett ismérvben érintett pénzügyi szolgáltatás a Hpt. 3. § (1) bekezdés I) pontjában szereplő követelésvásárlási tevékenység, amelynek fogalmát a 6. § (1) bekezdés 60. pontja a következőképpen rögzíti: „követelésnek – az adós kockázatának átvállalásával vagy anélkül történő – megvásárlása, megelőlegezése (ideértve a

factoringot és a forfetírozást is), valamint leszámítolása, függetlenül attól, hogy a követelés esedékességének nyilvántartását és a kintlévőségek beszedését ki végzi”.

A Hpt. értelmező rendelkezéséből kiindulva megállapítható, hogy a követelésvásárlási tevékenység egy komplex folyamat, a követelést vásárló oldaláról ez a szolgáltatásnyújtás olyan célzatos tevékenység, amelynek végső célja a megvásárolt szerződés kötelezetti teljesítésének kikényszerítése. A követelés megvásárlójának szolgáltatása általában – a szerződés konkrét kikötéseitől függően – a követelés megvásárlására, ennek azonnali pénzügyi teljesítésére (megelőlekezés, leszámítás, stb.), a követeléshez kapcsolódó pénzügyi és más nyilvántartások vezetésére, a követelés érvényesítésére, valamint az esetleges veszteségek viselésére is kiterjed. Ebből következően – ahogy azt az MNB korábban már más állásfoglalásaiban¹ is kifejtette – a követelésvásárlás tárgyát képező kintlévőségek beszedése a követelésvásárlásnak olyan immanens, lényegi eleme, amely cél megvalósulásának reális lehetősége nélkül maga a követelésvásárlási ügylet eleve nem jönne létre.

A követelések megszerzését követően követeléskezelési tevékenység zajlik, ami üzletszerűen nyújtott, saját, vagy harmadik személyt megillető, pénzügyi vagy egyéb szolgáltatásból származó késedelmes, lejárt követelés érvényesítése érdekében végzett tevékenységet jelent. A követeléskezelési tevékenység fogalma alá tartozhat a követelés érvényesítése érdekében indított, különböző jogszabályok által szabályozott jogi eljárások lefolytatása, így például fizetési meghagyásos eljárások, bírósági végrehajtási eljárások, melyek már a követelések jogi úton történő érvényesítését jelentik.

E vonatkozásban az MNB tehát nem ért egyet a Kérelmező által képviselt azon állásponttal, miszerint az üzletszerű követelésvásárlási tevékenység a törvény definíciója alapján kizárólag a követelés megszerzéséhez vezető cselekmények elvégzését, jognyilatkozatok megtételét foglalja magába, és a követelés tulajdonjogának megszerzését követően, a követelés esedékességének nyilvántartása és a kintlévőségek beszedése már nem része az engedélyköteles követelésvásárlási tevékenységnek.

A határon átnyúló pénzügyi szolgáltatások megítélése során az MNB akkor látja megállapíthatónak, hogy az adott szolgáltatás nem valósít meg határon átnyúlást (hanem az Magyarországon nyújtottnak minősül), ha az adott pénzügyi szolgáltatás – mint tartós, időben elhúzódó jogviszony – valamennyi részeleme Magyarország területén valósul meg. Emiatt a követelésvásárlási tevékenység Hpt. szerinti valamennyi részelemét, és ezen részelemek realizálódásának helyét is vizsgálat tárgyává kell tenni. Szükséges megjegyezni azt is, hogy az MNB értelmezése szerint a határon átnyúló szolgáltatás megítélése tekintetében nem az a releváns kérdés, hogy a felek mely ország jogát kötik ki az adott jogviszonyra, hanem az, hogy a pénzügyi szolgáltatás nyújtásának elemei mely országban valósulnak meg.

A Kérelemben foglaltak szerint a követelések érvényesítését célzó jogi eljárások megindításával a Kérelmező a Külföldi Adós lakóhelye/székhelye szerinti ügyvédi irodát bízna meg. Ez esetben tehát a követelésvásárlási tevékenység tárgyát képező követeléshez szorosan kapcsolódó, ezáltal a követelésvásárlás részének minősülő behajtási tevékenységet a Kérelmező külföldi jogi képviselője útján végezné. Mivel külföldi illetőségűek közötti jogviszonyból erednek a követelések, vagyis nemcsak a követelés jogosultja (cseh hitelintézet, mint engedményező), hanem a követelés kötelezettje, azaz maga az adós is külföldi illetőségű személy, úgy a követelésvásárlási tevékenység másik lényeges mozzanatát képező követelés-érvényesítés, vagyis a külföldi illetőségű adóstól a kintlévőségek behajtása is valószínűsíthetően külföldön történne. Bár a Kérelem a megvásárolandó követelések biztosítékáról nem tartalmaz információt, vélelmezhető, hogy arra külföldi illetőségű adós esetén külföldi ingatlan (is) szolgálna. A követelés teljesítésének elmulasztása esetén a követelést megvásárló Kérelmezőnek tehát kielégítési joga nyílna e biztosítékra, azaz a külföldi ingatlanra. A külföldi ingatlanra vezetett végrehajtási eljárással pedig kétségtelenül megvalósulna a Kérelmező határon átnyúló szolgáltatása e részelem vonatkozásában is, mivel a követelésvásárlási tevékenység integráns részét képező behajtás külföldön – a külföldi ország végrehajtási eljárási jogszabályai szerint, az azokat ismerő ügyvédi iroda megbízásával – realizálódna. E tekintetben tehát a tevékenység nem kizárólag Magyarországon zajlódna, így a határon átnyúló szolgáltatás egyértelműen megvalósulna.

A határon átnyúló szolgáltatásnyújtásra jogosult intézménytípusok körét a Hpt. jelentősen korlátozza, ezáltal a hitelintézetek mellett – ahogyan arra a Kérelmező is rávilágít – csak a speciális szabályozási feltételeknek megfelelő pénzügyi vállalkozások végezhetik tevékenységüket a székhely szerinti államukon kívül. A Hpt. 41. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi vállalkozás határon átnyúló szolgáltatást a másik EGT-államban abban az esetben nyújthat, ha

---

¹ [Magyar Nemzeti Bank \(mnb.hu\)](http://MnB.hu) és [Magyar Nemzeti Bank \(mnb.hu\)](http://MnB.hu)

megfelel a 15. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek, tehát – praktikusán – valamely hitelintézettel együttesen összevont alapú felügyelet alá tartozik annak leányvállalataként.

Tekintettel arra, hogy a Kérelmező a Kérelemben foglaltak szerint e feltételeknek nem felel meg, ezért a Hpt. fentiekben levezetett szabályai alapján jelenleg nincs lehetősége arra, hogy pénzügyi szolgáltatási tevékenységét határon átnyúló szolgáltatás formájában végezze.

III.2. NPL Direktíva közvetlen alkalmazhatósága

A Kérelem kitér az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2167 irányelve (2021. november 24.) a hitelgondozókról és a hitelfelvásárlókról, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv módosításáról (**NPL Direktíva**) alkalmazhatóságának kérdésére is a tényállás vonatkozásában.

Az NPL Direktíva hatálya az uniós székhelyű hitelintézet által kibocsátott nemteljesítő hitelmegállapodásból származó hitelezői jogoknak vagy magának a nemteljesítő hitelmegállapodásoknak hitelfelvásárlóira, és a nevében eljáró hitelgondozókra terjed ki, azonban magyar jogba történő átültetése az irányelvben megállapított határidőn belül még nem történt meg.

Kérelmező álláspontja szerint az Európai Bíróság (**EUB**) döntései értelmében amennyiben az irányelvet a nemzeti jogba nem ültették át és az irányelv rendelkezései feltétel nélküliek, valamint kellően világosak és pontosak, továbbá az irányelv rendelkezései magánszemélyeket (értve ez alatt mind a természetes-, mind a jogi személyeket) ruháznak fel jogokkal, úgy azok közvetlen hatállyal bírnak egy tagállamban anélkül, hogy szükség volna a tagállam által előzetesen meghozott átültető jogszabályra. Kérelmező szerint így az NPL Direktíva közvetlenül alkalmazható és a Kérelmező, mint hitelfelvásárló az NPL Direktíva alapján jogosult a csehországi hitelintézettől az irányelv hatálya alá tartozó NPL követelések felvásárlására, függetlenül attól, hogy a hitelgondozói tevékenység végzésére mely, erre a külföldi adós székhelye szerinti tagállamban jogosultsággal és engedéllyel rendelkező hitelgondozó részére ad megbízást.

Ezzel kapcsolatban az MNB az alábbiakra hívja fel Kérelmező figyelmét: az Európai Unió működéséről szóló szerződés (**EUMSZ**) 288. cikke határozza meg az Unió jogi aktusait, melyek a rendelet, az irányelv és a határozat, illetve a nem kötelező jogi aktusok között szerepel az ajánlás és a vélemény. Az EUMSZ 288. cikke részletesen ismerteti az uniós rendeletek sajátosságait, mely szerint a rendeletek általános hatályú, kötelező jogi aktusok, melyek közvetlenül alkalmazandóak valamennyi tagállamban. Ezzel szemben az irányelvek rendelkezései általánosságban nem bírnak közvetlen hatállyal. Bár az EUB döntéseiben² nem zárta ki azt, hogy az irányelveket bizonyos esetekben közvetlen hatállyal ruházzák fel, azonban ezekben az esetekben *vertikális, tehát a tagállam és a magánszemély közötti jogviszonyról lehet csak szó: feltéve, hogy a hivatkozott irányelvi rendelkezés pontos, világos és feltétel nélküli; az átültetési határidő lejárt; továbbá az igény vertikálisan, tehát a tagállam vagy tagállami szervek vonatkozásában kerül érvényesítésre, és nem horizontális szinten.*

Mivel az adott jogkérdésben az NPL Direktíva közvetlen alkalmazhatóságának megítélése nem tartozik az MNB feladat- és hatáskörébe, fentiekre is tekintettel az MNB javasolja a Nemzetgazdasági Minisztérium megkeresését.

Budapest, 2024. szeptember

---

² Id: C-212/04. sz. ítélet 113. pontja; továbbá

C-91/92. sz. ítélet 22. pontja;

C-14/83. sz., Sabine von Colson és Elisabeth Kamann kontra Land Nordrhein-Westfalen ügyben 1984. április 10-én hozott ítélet (ECLI:EU:C:1984:153),

C-106/89. sz., Marleasing kontra Comercial Internacional de Alimentación ügyben 1990. november 13-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:1990:395),